

En videre utsikt

Flere Sør-filmregissører har oppnådd klassikerstatus, noe som viser seg på årets Film fra Sør: Vi pirres av godbiter som festivalen selv har gitt godt omdømme.

Mangfoldet. Det tar sannelig tid å lære et traust folkeslag å nyte det mangfoldet av smaker som hele jordens grøde tilbyr. Det samme gjelder tydeligvis innenfor filmverdenen.

I hovedstaden begynner det å løsne når det gjelder det kulinariske, mens det på filmfronten er både gode og dårlige nyheter. I korte trekk er det fortsatt slik at de som ønsker å holde seg oppdatert på «sør-film» – altså filmer fra Asia, Midtøsten, Afrika og Latin-Amerika – i Norge i dag er prisgitt festivalene i de største byene, samt et knippe *liebbabere* blant distributørene, med Arthaus i spissen.

Årets Film fra Sør, som går av stabelen i Oslo fra 10. til 20. oktober, er den 23. i rekken. Festivalen har vært med på å bygge opp en rekke stjerner, ja, nærmest gjort dem til merkevarer for sitt eget publikum.

Norske festivaltravere vil i år derfor kunne glede seg stort til å se nye filmer av japanske Hirokazu Koreeda, kinesiske

Wong Kar-wai, iranske Asghar Farhadi og haitianske Raoul Peck.

Blant gjestene er Apichatpong Weerasethakul fra Thailand og Lucía Puenzo fra Argentina de mest kjente navnene, mens tyrkiske Yeşim Ustaoglu og marokkanske Nadir Moknèche kanskje vil oppnå samme status etter årets festival. Det fine med disse besøkene er at man får anledning til ikke bare møte regissørene, men også å se deres tidligere filmer.

Særlig Weerasethakuls *Uncle Boonmee who can Recall his Past Lives* (2010) er blitt en kultklassiker, men også Puenzos *XXY* (2007) er en film man ikke glemmer så lett.

Apichatpong er festivalens æresgjest, og han er også representert med en utstilling av annen visuell kunst på Stenersenmuseet. Når det gjelder *Uncle Boonmee*, så er dette et svært langsomt portrett av en døende landsbymann, som omgår ånder like ubesværet som mennesker. Kanskje ikke alles kopp te, men likevel en festivalvinner.

Gener og kromosomer

Lucía Puenzo står bak årets åpningsfilm, *Wakolda* (2013), som handler om doktor Mengele. Den er basert på hennes egen roman, som blir lansert i norsk språkdrakt på Litteraturhuset denne uka.

Filmen er inntil videre en godt bevart hemmelighet for de som ikke har vært på festivaler i utlandet, men utifra forhåndsomtalen kan det virke som det er mer enn storpolitisk drama er en slags epilog om den grusomme nazilegens forhold til kropp og genetik.

XXY er på sin side en film om noe så sjeldent som en interseksuell jente [sic], det vil si en som er født med to kjønnsorganer, ett av hvert slag. Det er vel overflødig å presisere at dette er et drama om identitet, men det bør framheves hvor vart og samtidig intimt regissøren behandler et så følsomt tema. Nettopp dette er blitt Puenzos varemerke.

Wakolda er en av 19 filmer som inngår i hovedkonkurransen, der man ellers kan se bidrag fra gjengangere som Jia Zhangkes *A Touch of Sin* (2013), Carlos Soríns *Gone Fishing* (2012), Amat Escalantes *Heli* (2013), Hirokazu Koreedas *Like Father*,

«Belønningen ligger i en opplevelse som ligner på en jorda rundt-reise etter endt skolegang.»

Omtalte filmer.

WAKOLDA
Regissør: Lucía Puenzo
Argentina, 2013

XXY
Regissør: Lucía Puenzo
Argentina, 2007

A TOUCH OF SIN
Regissør: Jia Zhangke
Kina, 2013

FRAMHEVES: Ny Tids Film fra Sør-skribent trekker fra årets program spesielt fram Araf, en intens affære om en ung kvinnes oppvåkning i en liten, anatolisk industriby. FOTO: FRA FILMEN

like Son (2013) og Asghar Farhadis *The Past* (2013).

Det blir mest spennende å se om Koreeda kan finne tilbake til standarden fra filmer som *After Life* (1998) og *Nobody Knows* (2004), mens Farhadi jo har hatt stor suksess også her til lands med *Nader and Simin – a Separation* (2011). Rapportene tilsier at dette bør være to av de første filmene på festivalkalenderen din.

Ellers er det lett å forutse at saudiarabiske Wadjda (2012) vil bli en publikumsvinner, selv om det ikke er en film som lykkes med alt. Regissøren, Haifa Al-Mansour, er landets første kvinnelige sådanne, og his-

torien om den unge jenta Wadjdas jakt på sin første sykkel er riktig så bittersøt, og slutten er slett ikke dårlig.

By og land

Selv vil jeg trekke fram tyrkiske Yeşim Ustaoglus *Araf* (2012), en langsom, men intens affære om en ung kvinnes oppvåkning i en liten, anatolisk industriby.

Denne filmen ligner på en prisvinner fra Film Fra Sør-festivalen i 2011, Leila Kilanis *On the Edge* (2011), som riktignok var en urban fortelling med langt høyere tempo. *Araf* bygger seg i hvert fall opp mot et par scener som inneholder de mest in-

tense skuespillerprestasjonene du kommer til å se på årets festival, så mye kan jeg love.

Avslutningsfilmen er for øvrig det som anime-mesteren Hayao Miyazaki har erklært som sin siste film, nemlig *The Wind Rises* (2013). Et par andre det knytter seg spesiell oppmerksomhet til er vår egen Erik Poppes *A Thousand Times Good Night* (2013), med Juliette Binoche som krigsfotograf, og *The Reluctant Fundamentalist* (2012), en film av Mira Nair basert på Mohsin Hamids suksessroman.

The Reluctant Fundamentalist er, i tråd med regissørens tidligere filmer, en litt glanset utgave av en bok om en ung mann ▶

GONE FISHING

Regissør: Carlos Sorín
Argentina, 2012

HELI

Regissør: Amat Escalante
Mexico, 2013

LIKE FATHER, LIKE SON

Regissør Hirokazu Koreeda
Japan, 2013

DIALOG: Filmen om Den motvillige fundamentalist har sine paralleller til XXY fra 2007. FOTO: FRA FILMEN

som litt for raskt når til topps på Wall Street, for så å vende tilbake til sine røtter. Hovedpersonen – Changez – er nemlig en pakistaner som ved hjelp av hardt arbeid og talent oppnår alt han har drømt om i New Yorks finansverden, men som trer inn i en identitetskrise idet han føler et stikk av noe ubestemmelig – er det glede? – i det han får se tvillingtårnene rase sammen på TV den 11. september 2001.

Han vender tilbake til Lahore, der han strever med å beholde sin integritet mens CIA og jihadistene presser og lokker fra hver sin side.

Stor variasjon

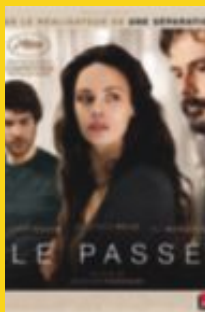
På mange måter viser spennet mellom XXY og *The Reluctant Fundamentalist* hva Film fra Sør handler om: Begge berører spørsmålet om identitet, men mens den ene beveger seg på et ekstremt personlig og sensitivt nivå, så handler den andre om storpolitikk.

Likevel er det likhetspunkter: Man kan nesten lese spørsmålet av de sjokkerte øynene til Changez foran TV-skjermen når han ser terrorangrepet: Hvem er jeg egentlig? Det samme er Alex dømt til å uavlatelig spørre seg om i XXY.

De som virkelig satser på å få mest mulig ut av festivalpasset sitt under Film fra Sør, vil naturligvis få oppleve både rosiner i pølsa og hår i suppen, men som stor fan av akkurat denne festivalen vil jeg si at belønningen vel så mye ligger i en opplevelse som ligner på en jorda rundt-reise etter endt skolegang: De i alt 90 bidragene til årets festival tilbyr samlet sett en variasjon av landskap, miljøer og mennesker som en skal lete lenge etter innenfor dette landets grenser.

Film fra Sør er en berikende opplevelse, enten du har for vane å spørre deg selv om hvem du er eller ikke. ■

Omtalte filmer.

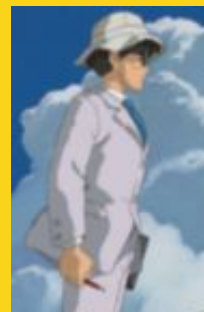
THE PAST
Regissør: Asghar Farhadi
Iran, 2013

WADJDA
Regissør: Haifa Al-Mansour
Saudi-Arabia, 2012

ARAF
Regissør: Yesim Ustaoglu
Tyrkia, 2012

THE WIND RISES
Regissør: Hayao Miyazaki
Japan, 2013